

ÇOCUK GELİŞİMİ

14. Basımdan Çeviri

Çeviri Editörü: Prof. Dr. Ayşen Güre

CHILD

DEVELOPMENT

Fourteenth Edition

JOHN W. SANTROCK

ÇOCUK GELİŞİMİ

Çeviri Editörü: Prof. Dr. Ayşen Güre

CHILD DEVELOPMENT

John W. Santrock

Yayın No. : 3019
Psikoloji - PDR No. : 203
ISBN : 978-625-406-578-1
Basım Sayısı : 14. Basımdan Çeviri, Ocak 2021

© Copyright 2021, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340

Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Nobel Yayın Grubu, 1984 yılından itibaren ulusal ve 2011 yılından itibaren ise uluslararası düzeyde düzenli olarak faaliyet yürütmekte ve yayınladığı kitaplar, ulusal ve uluslararası düzeydeki yükseköğretim kurumları kataloglarında yer almaktadır.

Copyright © 2013 by the McGraw-Hill Education. All rights reserved. Turkish edition copyright 2020 by Nobel Akademik Yayıncılık. All rights reserved.
TURKISH language edition published by NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK, Copyright © 2021

Genel Yayın Yönetmeni : Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Yayın Koordinatörü : Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Redaksiyon : Naim Dilek -naim@nobelyayin.com-
Sayfa Tasarım : Emel Yıldız -emel@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım : Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Baskı Sorumlusu : Yavuz Şahin -yavuz@nobelyayin.com-
Baskı ve Cilt : Atalay Konfeksiyon Matbaacılık ve Reklam İnşaat Turizm Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti. Sertifika No: 47911
Zübeyde Hanım Mah. Süzgül Cad. No.: 7 Altındağ/Ankara

Kütüphane Bilgi Kartı

Santrock. John W.

CHILD DEVELOPMENT / John W. Santrock

ÇOCUK GELİŞİMİ / Çeviri Editörü: Ayşen Güre

14. Basımdan Çeviri. LII +532 s. 23x27,5 cm. Kaynakça ve dizin var.

ISBN: 978-625-406-578-1

1. Çocuk Gelişimi, 2. Gelişim Psikolojisi, 3. Yaşam Boyu Gelişim

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Adres: Bahçekapı mh. 2465 sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat Şaşmaz-ANKARA - siparis@nobelyayin.com-

Telefon: +90 312 278 50 77 - **Faks:** 0 312 278 21 65

E-Satış: www.nobelkitap.com - www.atlaskitap.com - **Bilgi:** esatis@nobelkitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş Kitabevi, D&R Mağazaları, Dost Dağıtım, Ekip Dağıtım, Kida Dağıtım, Kitapsan, Nezih Kitabevleri, Pandora, Prefix, Remzi Kitabevleri

Bu kitap, yazar John W. Santrock'un "Child Development" kitabının 14. baskısının çevirisidir. Santrock, "Çocuk Gelişimi" kitabının diğer baskılarında olduğu gibi bu baskısında da, gelişimin evrensel özelliklerini, gelişimde bireysel ayrılıklarla ilgili bilgileri lisans düzeyindeki öğrencilere sunabilmek için çeşitli hedefler belirlemiştir. Bu hedefler; öğrencilerin çocuk gelişiminin doğasını daha etkili bir şekilde öğrenebilmelerini; çocuk gelişimi üzerine son yıllardaki kuram ve araştırmalara ulaşmalarını; dönemler arasındaki gelişimsel bağlantıları gerçek yaşamla nasıl birleştireceklerini öğrenmelerini; çocukluk dönemine ilişkin kendi kişisel gelişimsel yolculukları hakkında derin düşünceleri için onları motive ederek daha önce nasıl biri olduklarını ve ilerde nasıl biri olacakları hakkında kendilerini daha iyi anlamalarını sağlamaktır.

Çocuk Gelişimi kitabı insan gelişiminin doğasını, hem klasik kuram ve araştırmalar hem de yakın zamandaki güncel araştırma ve tartışmaları içerecek şekilde ele alan önemli bir kaynaktır. Kitabın içeriği temelde 5 kısım ve 17 bölümden oluşmaktadır. Bunlar; 1. Çocuk Gelişiminin Doğası (Giriş), 2. Biyolojik Süreçler, Fiziksel Gelişim ve Algısal Gelişim (Biyolojik Başlangıçlar; Doğum Öncesi Gelişim ve Doğum; Fiziksel Gelişim ve Sağlık; Motor, Duyusal ve Algısal Gelişim), 3. Biliş ve Dil (Bilişsel Gelişim Yaklaşımları; Bilgi İşleme; Zeka; Dil Gelişimi), 4. Sosyoduygusal Gelişim (Duygusal Gelişim; Benlik ve Kimlik; Toplumsal Cinsiyet; Ahlaki Gelişim), 5. Gelişimin Sosyal Bağlamlarıdır (Aileler; Akranlar; Okullar ve Başarı; Kültür ve Çeşitlilik). Kitabın mevcut baskısında, bu bölümlerin her biri çocuk gelişimi alanında önde gelen uzmanların detaylı değerlendirmeleri ve önerileri doğrultusunda yenilenmiş ve güncel örneklerle zenginleştirilmiştir.

Özellikle psikoloji ve eğitim alanlarındaki lisans öğrencilerine yönelik ve dili çok yalın olan bu kitap, çağdaş yaklaşımları içinde barındırmasıyla, dünyanın pek çok ülkesinde ders kitabı olarak tercih edilmektedir.

Elinizdeki bu kitabın çevirisinin büyük bir bölümünün özellikle gelişim psikolojisi alanında uzmanlaşmış öğretim elemanları tarafından yapılmış olması da ayrıca çok değerlidir. Çocuk Gelişimi Kitabı'nın farklı bölümlerini çeviren meslektaşlarıma özverili ve titiz çalışmalarından dolayı çok içten şükranlarımı sunarım. Kıymetli meslektaşlarım, kitapta yer alan bölümlerdeki sıralarıyla; Prof. Dr. Melike Sayıl, Prof. Dr. Zehra Uçanok ve Uzm. Psk. Ayşe Vildan Acar Bayraktar, Prof. Dr. Meziyet Arı, Doç. Dr. Nilay Pekel Uludağlı, Dr. Öğr. Üyesi Ahu Öztürk, Dr. Cansu Pala, Dr. Zülal İşcanoglu, Dr. Öğr. Üyesi Berna Aytaç, Doç. Dr. Başak Şahin-Acar ve Uzm. Psk. Didem Türe, Doç. Dr. Dilek Sarıtaş Atalar ve Uzm. Psk. Zeynep Çakmak, Uzm. Psk. Aysel Kaya, Prof. Dr. Dilek Şirvanlı Özen, Dr. Öğr. Üyesi Aysun Ergül Topçu, Psk. Ecem Yılmaz, Prof. Dr. Aysun Doğan, Doç. Dr. Türkan İrmak Yılmaz, Uzman Halise Uysal ve Uzm. Psk. Ayşenur Akyüz'dür.

Nerede ve hangi koşullar altında olursa olsun her çocuk kendine has ve özgüdür, biriciktir. Her çocuğun kendine ait dünyası, hayalleri, umutları ve biz yetişkinleri kendilerine hayran bırakan hayal güçleri vardır. Gelişimin, dönüşümün ve ilerleyişin canlı örneği olan çocuklarımızın hayatı anlamlandırmalarına yardım etmek ancak onları bütün gelişimsel süreçleri doğrultusunda anlayabilmekten geçer. Bu kitabın hem öğrencilerimize hem de çocuk gelişimini incelemek ve keşfetmek isteyen tüm potansiyel okuyucularına yol gösterici olmasını umut ediyoruz.

Prof. Dr. Ayşen Güre

çeviri kurulu

KISIM 1 ÇOCUK GELİŞİMİNİN DOĞASI

BÖLÜM 1 Giriş
Prof. Dr. Melike Sayıl
TED Üniversitesi - Psikoloji Bölümü

KISIM 2 BİYOLOJİK SÜREÇLER, FİZİKSEL GELİŞİM VE ALGISAL GELİŞİM

BÖLÜM 2 Biyolojik Başlangıçlar
Prof. Dr. Zehra Uçanok ve Uzm. Psk. Ayşe Vildan Acar Bayraktar
Hacettepe Üniversitesi - Psikoloji Bölümü

BÖLÜM 3 Doğum Öncesi Gelişim ve Doğum
Prof. Dr. Meziyet Arı
Gelişim Üniversitesi - Çocuk Gelişimi Bölümü

BÖLÜM 4 Fiziksel Gelişim ve Sağlık
Doç. Dr. Nilay Pekel Uludağlı
Acıbadem Üniversitesi - Psikoloji Bölümü

BÖLÜM 5 Motor, Duyusal ve Algısal Gelişim
Dr. Öğr. Üyesi Ahu Öztürk
Bursa Uludağ Üniversitesi - Psikoloji Bölümü

KISIM 3 BİLİŞ VE DİL

BÖLÜM 6 Bilişsel Gelişim Yaklaşımları
Dr. F. Cansu Pala
Ege Üniversitesi - Psikoloji Bölümü

BÖLÜM 7 Bilgi İşleme
Dr. Zülal İşcanoğlu

BÖLÜM 8 Zekâ
Dr. Öğr. Üyesi Berna Aytaç
Hacettepe Üniversitesi - Psikoloji Bölümü

BÖLÜM 9 Dil Gelişimi
Doç. Dr. Başak Şahin-Acar ve Uzm. Psk. Didem Türe
ODTÜ - Psikoloji Bölümü

KISIM 4 SOSYODUYGUSAL GELİŞİM

BÖLÜM 10 Duygusal Gelişim
Doç Dr. Dilek Sarıtaş Atalar
Ankara Üniversitesi - Psikoloji Bölümü
Uzm Psk. Zeynep Çakmak
Hacettepe Üniversitesi - Psikoloji Bölümü

BÖLÜM 11 Benlik ve Kimlik
Uzman Psikolog Aysel Kaya

BÖLÜM 12 Toplumsal Cinsiyet
Prof. Dr. Dilek Şirvanlı Özen
Atlas Üniversitesi - *Psikoloji Bölümü*

BÖLÜM 13 Ahlak Gelişimi
Dr. Öğr. Üyesi Aysun Ergül Topçu
Çankırı Karatekin Üniversitesi - *Psikoloji Bölümü*

KISIM 5 **GELİŞİMİN SOSYAL BAĞLAMLARI**

BÖLÜM 14 Aileler
Psikolog Ecem Yılmaz
Başkent Üniversitesi - *Psikoloji Bölümü*

BÖLÜM 15 Akranlar
Prof. Dr. Aysun Doğan
Ege Üniversitesi - *Psikoloji Bölümü*

BÖLÜM 16 Okullar ve Başarı
Doç. Dr. Türkan Yılmaz Irmak
Ege Üniversitesi - *Psikoloji Bölümü*

BÖLÜM 17 Kültür ve Çeşitlilik
Uzman Halise Uysal
Ankara Kalkınma Ajansı

Konu Dizini
Uzm. Psikolog Ayşenur Akyüz
Ankara Üniversitesi - *Psikoloji Bölümü*

**Eřim Mary Jo'ya; çocuklarım Tracy ve Jennifer'a;
torunlarım Jordan, Alex ve Luke'a şükranlarımla**

Yazar hakkında

John W. Santrock

John Santrock, doktora derecesini Minnesota Üniversitesi'nden 1973 yılında almıştır. Şu anda bir dizi lisans dersi verdiği Dallas'taki Texas Üniversitesi'nde Psikoloji ve İnsani Gelişme programına katılmadan önce Charleston Üniversitesi ve Georgia Üniversitesi'nde ders vermiştir.

John Santrock, Psikoloji dersinde öğrencileriyle.

John, *Çocuk Gelişimi* ve *Gelişim Psikolojisi* yayın kurullarında yer almaktadır. Baba velayeti üzerine yaptığı araştırmalar, fazlasıyla atıf almakta ve velayet uyumsuzluklarında esnekliği ve alternatif hususları teşvik etmek için bilirkişi tanık ifadelerinde kullanılmaktadır. John ayrıca bilinen olağanüstü McGraw-Hill ders kitaplarını da yazmıştır: *Psikoloji* (7. baskı), *Çocuklar* (12. baskı), *Ergenlik* (14. baskı), *Yaşam Boyu Gelişim* (14. baskı) ve *Eğitim Psikolojisi* (5. baskı).

John; yıllarca oyuncu , profesyonel eğitmen ve profesyonel tenis oyuncusu koçu olarak tenis oynamıştır. Miami Üniversitesi'nde (Florida) oynadığı tenis takımı, herhangi bir spor dalında ard arda en çok kazanan takım olarak (137) NCAA I rekorunu elinde tutmaktadır. Eşi Mary Jo, özel eğitim

alanında yüksek lisans derecesine sahiptir, öğretmen ve emlakçı olarak çalışmaktadır. İki kızı vardır -emlakçı olan Tracy ve tıbbi satış uzmanı olan Jennifer. Bir kız torunu vardır -şu anda 21 yaşında olan Jordan, Southern Methodist Üniversitesi'nde lisans öğrencisidir. Diğer iki erkek torunu olan Alex, 8 yaşında ve Luke, 7 yaşındadır. Son 10 yılda, John ayrıca dışavurumcu sanat resmederek zaman geçirmektedir.

içindekiler

KISIM 1

ÇOCUK GELİŞİMİNİN DOĞASI

BÖLÜM 1

Giriş 4

1 Çocukların Bakımı 6

Çocukların Yaşamlarının İyileştirilmesi 6
Dayanıklılık, Sosyal Politika ve Çocukların
Gelişimi 10

2 Gelişimsel Süreçler, Dönemler ve Sorunlar 12

Biyolojik, Bilişsel ve Sosyoduygusal Süreçler 12
Gelişim Dönemleri 14
Yaş ve Kuşak Etkileri 14
Gelişimin Sorunları 15

3 Çocuk Gelişimi Bilimi 18

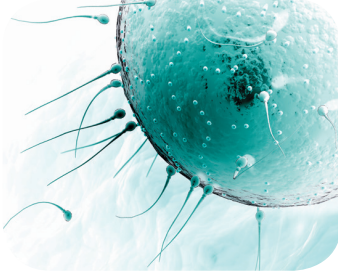
Araştırmanın Önemi 18
Çocuk Gelişimi Kuramları 18
Veri Toplamada Araştırma Yöntemleri 29
Araştırma Desenleri 32
Çocuk Gelişimi Araştırmalarında Zorluklar 36

EK

Çocuk Gelişiminde Meslekler 42

KISIM 2

BİYOLOJİK SÜREÇLER, FİZİKSEL GELİŞİM VE ALGISAL GELİŞİM 46

BÖLÜM 2

Biyolojik Başlangıçlar 48

1 Evrimsel Bakış Açısı 50

Doğal Seçilim ve Uyum Sağlayıcı Davranış 50
Evrimsel Psikoloji 50

2 Gelişimin Genetik Temelleri 52

İşbirlikçi Gen 53
Genler ve Kromozomlar 54
Genetik İlkeler 56
Kromozomal ve Gene Bağlı Anomaliler 57

3 Üreme ile İlgili Güçlükler ve Seçimler 61

Doğum Öncesi Tanı Testleri 61
Kısırlık ve Üreme Teknolojisi 62
Evlat Edinme 64

4 Kalıtım ve Çevre Etkileşimi: Kalıtım-Çevre Tartışması 66

Davranış Genetiği 66

Kalıtım-Çevre İlişkileri 67

Paylaşılan ve Paylaşılmayan Çevresel Deneyimler 68

Epigenetik Görüş ve Gen x Çevre (G x Ç) Etkileşimi 69

Kalıtım ve Çevre Etkileşimi Hakkında Sonuçlar 69

BÖLÜM 3

Doğum Öncesi Gelişim ve Doğum 73

1 Doğum Öncesi Gelişim 75

Doğum Öncesi Gelişim Evreleri 75
Teratoloji ve Doğum Öncesi Gelişimde Hasarlar 79
Doğum Öncesi Bakım 86
Doğum Öncesi Normal Gelişim 87

2 Doğum 88

Doğum Süreci 88
Yenidoğanın Değerlendirilmesi 92

Zamanından Önce Doğan ve Düşük Doğum Ağırlıklı
Bebekler 93

3 Doğum Sonrası Dönem 96

Fiziksel uyum 97
Duyusal ve Psikolojik uyum 97
Bağ Kurma 99

BÖLÜM 4 Fiziksel Gelişim ve Sağlık 102

1 Bedenin Büyümesi ve Değişim 104

Büyüme Örüntüleri 104
Bebeklik ve Çocukluk 105
Ergenlik 106

2 Beyin 110

Nöro yapısalcı Bakış 111
Beyin Fizyolojisi 111
Bebeklik 112
Çocukluk 115
Ergenlik 116

3 Uyku 117

Bebeklik 117
Çocukluk 119

Ergenlik 120

4 Sağlık 121

Çocuklarda Hastalık ve Yaralanmalar 122
Beslenme ve Yeme Davranışı 124
Egzersiz 131

BÖLÜM 5 Motor, Duyusal ve Algısal Gelişim 138

1 Motor Gelişim 140

Dinamik Sistemler Bakış Açısı 140
Refleksler 141
Kaba Motor Beceriler 142
İnce Motor Beceriler 148

2 Duyusal ve Algısal Gelişim 150

Duyum ve Algı Nedir? 150
Ekolojik Bakış Açısı 150
Görsel Algı 154
Diğer Duyular 156
Duyular Arası Algı 158
Kalıtım, Çevre ve Algısal Gelişim 159

3 Algısal-Motor Eşleşme 161

KISIM 3 BİLİŞ VE DİL 164

BÖLÜM 6 Bilişsel Gelişim Yaklaşımları 166

1 Piaget'in Bilişsel Gelişim Kuramı 168

Gelişim Süreçleri 168
Duyusal Motor Dönem 169
İşlem Öncesi Dönem 176
Somut İşlemsel Dönem 178
Formel İşlemsel Dönem 180

2 Piaget'nin Kuramının Uygulanması ve Değerlendirilmesi 182

Piaget ve Eğitim 182
Piaget'nin Kuramının Değerlendirilmesi 183

3 Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramı 185

Yakınsak Gelişim Alanı 185
İskele Oluşturma 185
Dil ve Düşünce 186
Öğretme Stratejileri 187
Vygotsky'nin Kuramının Değerlendirilmesi 188

BÖLÜM 7 Bilgi İşleme 193

1 Bilgi İşleme Yaklaşımı 195

Gelişimde Bilgi İşleme Yaklaşımı 195
Bilişsel Kaynaklar: Bilgi İşleme Kapasitesi ve
Hızı 195
Değişim Mekanizmaları 196
Piaget'in Kuramıyla Karşılaştırma 197

2 Dikkat 198

Dikkat Nedir? 198
Bebeklik 198
Çocukluk 200
Ergenlik 201

3 Bellek 202

Bellek Nedir? 202
Bebeklik 204
Çocukluk 207
Ergenlik 209

4 Düşünme 210

Düşünme Nedir? 210
Bebeklik 210
Çocukluk 211

Ergenlik 218

5 Üstbiliş 220

Üstbiliş Nedir? 220

Çocuğun Zihin Kuramı 221

Çocuklukta Üstbiliş 222

Ergenlikte Üstbiliş 224

BÖLÜM 8

Zekâ 228

1 Zekâ Kavramı 230

Zekâ Nedir? 230

Zekâ Testleri 230

Çoklu Zekâ Kuramları 232

Zekânın Sinir Bilimi 235

Kalıtım ve Çevre Etkisi 236

2 Zekânın Gelişimi 240

Bebek Zekâsı Testleri 241

Ergenlik Süresince Zekâdaki Durağanlık ve

Değişim 242

3 Zekânın Aşırılıkları ve Yaratıcılık 243

Zihinsel Engellilik 243

Üstün Yetenekli Olmak 244

Yaratıcılık 246

BÖLÜM 9

Dil Gelişimi 251

1 Dil Nedir? 253

Dilin Tanımı 253

Dilin Kural Sistemleri 253

2 Dil Nasıl Gelişir? 256

Bebeklik 256

Erken Çocukluk 258

Orta ve Geç Çocukluk 263

Ergenlik 268

3 Biyolojik ve Çevresel Bilgi 269

Biyolojik Etkiler 269

Çevresel Etkiler 270

Dille İlgili Etkileşimci Yaklaşım 272

4 Dil ve Biliş 274

KISIM 4

SOSYODUYGUSAL GELİŞİM 278

BÖLÜM 10

Duygusal Gelişim 280

1 Duyguyu Keşfetmek 282

Duygular Nedir? 282

Duyguların İşlevsel Bakış Açısı 283

Duygusal Yeterlik 283

2 Duygunun Gelişimi 284

Bebeklik 284

Erken Çocukluk 288

Orta ve Geç Çocukluk 289

3 Mizaç 291

Mizacı Tanımlama ve Sınıflama 292

Biyolojik Temeller ve Deneyim 294

Uyum İyiliği ve Ana Babalık 296

4 Sosyal Yönelim/Anlama, Bağlanma ve Çocuk Bakımı 298

Sosyal Yönelim/Anlama 298

Bağlanma 300

Bakım Verenler Olarak Babalar ve Anneler 305

Çocuk Bakımı 305

BÖLÜM 11

Benlik ve Kimlik 313

1 Kendini Anlama ve Diğerlerini Anlama 315

Kendini Anlama 315

Diğerlerini Anlama 318

2 Benlik Saygısı ve Benlik Kavramı 321

Benlik Saygısı ve Benlik Kavramı Nedir? 321

Değerlendirme 322

Gelişimsel Değişimler 323

Benlik Saygısında Değişimler 324

3 Kimlik 326

Kimlik Nedir? 326

Erikson'ın Görüşü 327

Gelişimsel Değişimler 328

Sosyal Bağlımlar 330

BÖLÜM 12

Toplumsal Cinsiyet 336

1 Toplumsal Cinsiyet Nedir? 338

2 Toplumsal Cinsiyet Gelişimi Üzerindeki Etkiler 339

Biyolojik Etkiler 339

Sosyal Etkiler 340

Bilişsel Etkiler 344

3 Toplumsal Cinsiyet Kalıpyargıları, Benzerlikleri ve Farklılıkları 345

Toplumsal Cinsiyet Kalıpyargıları 345

Toplumsal Cinsiyet Benzerlikleri ve Farklılıkları 346

4 Toplumsal Cinsiyet Rol Sınıflaması 352

Toplumsal Cinsiyet Rol Sınıflaması Nedir? 352

Çocukluk ve Ergenlikte Erkeksilik 352

Toplumsal Cinsiyet Rol Geçiş 353

Bağlamda Toplumsal Cinsiyet 353

BÖLÜM 13

Ahlak Gelişimi 357

1 Ahlak Gelişiminin Alanları 359

Ahlaki Gelişim Nedir? 359

Ahlaki Düşünce 360

Ahlaki Davranış 365

Ahlaki Duygu 366

Ahlaki Kişilik 368

Sosyal-Bilişsel Alan Kuramı 369

2 Ahlak Gelişiminin Bağlamları 370

Ana Babalık 371

Okullar 372

3 Olumlusosyal ve Antisosyal Davranış 376

Olumlusosyal Davranış 376

Antisosyal Davranış 378

4 Dinî ve Manevi Gelişim 382

Çocukluk 382

Ergenlik 383

KISIM 5

GELİŞİMİN SOSYAL BAĞLAMLARI 388

BÖLÜM 14

Aileler 390

1 Aile Süreçleri 392

Aile Sistemindeki Etkileşimler 392

Aile Süreçlerinde Biliş ve Duygu 393

Çoklu Gelişimsel Yörüngeler 394

Alana Özgü Sosyalleşme 394

Sosyokültürel ve Tarihsel Değişiklikler 395

2 Ana Babalık 396

Ana Baba Roller ve Ana Babalık Zamanlaması 397

Ana Babalığın Çocuklardaki Gelişimsel Değişikliklere Uyumu 397

Çocukların Yaşamlarının Yöneticileri Olarak Ana Babalar 399

Ana Babalık Stilleri ve Disiplin 400

Ana Baba-Ergen İlişkileri 407

Kuşaklararası İlişkiler 409

3 Kardeşler 410

Kardeş İlişkileri 410

Doğum Sırası 411

4 Değişen Sosyal Dünyada Değişen Aile 412

Çalışan Ana Babalar 413

Boşanmış Ailelerdeki Çocuklar 413

Üvey Aileler 415

Gey ve Lezbiyen Ebeveynler 417

Ailelerde Kültürel, Etnik ve Sosyoekonomik

Değişiklikler 417

BÖLÜM 15

Akranlar 423

1 Akran İlişkileri 425

Akran İlişkilerini Keşfetme 425

Çocukluk Döneminde Akran İlişkilerinin Gelişimsel Yönü 426

Ana Baba-Çocuk ve Akran İlişkilerinin Bağlantısı 428

Sosyal Biliş ve Duygu 428

Akran Statüleri 430

Akran Zorbalığı 431

2 Oyun 434

Oyunun İşlevleri 434

Oyun Türleri 435

Oyundaki Eğilimler 437

3 Arkadaşlık 438

Arkadaşlığın İşlevleri 438

Benzerlik ve Yakınlık 439

Toplumsal Cinsiyet ve Arkadaşlık 440

Karma Yaş Gruplarında Arkadaşlık 441

Karşı Cinsle Arkadaşlık 441

4 Ergenlikte Akran İlişkileri 442

Akran Baskısı ve Uyuma	442
Klikler ve Topluluklar	442
Flört ve Romantik İlişkiler	443

BÖLÜM 16

Okullar ve Başarı 449

1 Çocukların Okullaşmasını İnceleme	451
Öğrencilerin Öğrenmesi ve Değerlendirilmesinde	
Çağdaş Yaklaşımlar	451
Erken Çocukluk Eğitimi	453
İlkokul	457
Ergenlerin Eğitimi	457
Sosyoekonomik Düzey ve Etnik Köken	462
2 Engeli Olan Çocuklar	465
Engelliliğin Kapsamı	465
Eğitimsel Konular	468
3 Başarı	470
Dışsal ve İçsel Güdülenme	470
Bilişsel Süreçler	471
Etnik Köken ve Kültür	476

BÖLÜM 17

Kültür ve Çeşitlilik 482

1 Kültür ve Çocuk Gelişimi	484
Çocuk Çalışmasıyla Kültürün Uygunluğu	484
Kültürler Arası Karşılaştırmalar	485

2 Sosyoekonomik Düzey ve Yoksulluk	487
Sosyoekonomik Düzey Nedir?	487
Ailede, Mahallede ve Okulda Sosyoekonomik	
Çeşitlilik	488
Yoksulluk	488

3 Etnik Köken	493
Göç	493
Etnik Köken ve Sosyoekonomik Düzey	495
Farklılıklar ve Çeşitlilik	496
Ön Yargı ve Ayrımcılık	497

4 Teknoloji	499
Medya Kullanımı ve Ekran Süresi	499
Televizyon ve Elektronik Medya	500
Bilgisayarlar ve İnternet	502

<i>Sözlük</i>	507
<i>Konu Dizini</i>	515
<i>İsim Dizini</i>	525
<i>Kaynakça</i>	527

Bağlantılar Kurma . . . Sınıfımdan Çocuk Gelişimi'ne ve Size

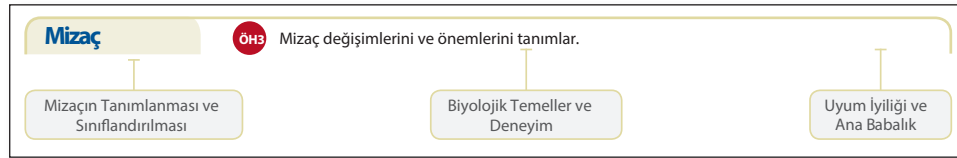
Kırk yıl boyunca her yıl gelişim psikolojisi alanında iki veya daha fazla lisans dersi -çocuk gelişimi, ergenlik ve yaşam boyu gelişimi- verdikten sonra, her zaman dersimi ve Çocuk Gelişimi'ni iyileştirmenin yollarını arıyorum. Tıpkı McGraw-Hill'in çocuk gelişimi dersini öğretmenlere katkı için bakması gibi, her yıl lisans gelişim kurslarımdaki öğrencilerden ders ve metin hakkında neleri sevdiklerini ve nelerin geliştirilebileceğini düşündüklerini söylemelerini istiyorum. Öğrencilerim son zamanlarda dersim ve metnim hakkında bana ne söyledi? Öğrenciler, çocukların gelişiminin farklı yönleri arasındaki bağlantıları vurgulamanın, kavramları daha iyi anlamalarına yardımcı olacağını söylediler. Bunu düşündükçe, bir bağlantı temasının ders materyaline sistematik, bütüncül bir yaklaşım sağlayacağı açık hâle geldi. Son zamanlarda bu temayı dersimde mevcut hedeflerimi şekillendirmek için kullandım ve bu da bu metnin ana hedeflerini aşağıdaki gibi etkiliyor:

1. **Bugünün öğrencileriyle bağlantı kurmak** Öğrencilerin çocuk gelişimi hakkında daha etkili bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olmak
2. **Araştırmayı çocukların gelişimi hakkında bildiklerimizle ilişkilendirmek** Öğrencilere çocuk gelişimi dönemlerinin her biri hakkında bugün dünyadaki en iyi ve en yeni kuram ve araştırmaları sunmak
3. **Konuları ve gelişimsel süreçleri birbirine bağlamak** Öğrencilerin çocuk gelişiminde farklı noktalarda gelişimsel bağlantılar kurmasına rehberlik etmek
4. **Gelişimin gerçek hayata bağlanması** Öğrencilerin çocuk gelişimi ile ilgili içeriği gerçek dünyaya uygulama yollarını anlamalarına, insanların yaşamlarını iyileştirmelerine ve öğrencilerin yaşam boyunca kendi kişisel yolculukları ve kim oldukları hakkında daha derin düşünmeye yardımcı olmak

Bugünün Öğrencileri ile Bağlantı

Öğrencilerim sıklıkla, işlenen materyal miktarı nedeniyle gelişim derslerinin zor olduğunu bildiriyorlar. Bugünün öğrencilerinin temel fikirlere odaklanmasına yardımcı olmak için *Çocuk Gelişimi* için geliştirdiğim Öğrenme Hedefleri sistemi, bölüm boyunca kapsamlı öğrenme bağlantıları sağlar. Öğrenme sistemi, bölüm açma ana hatlarını, bölüm için öğrenme hedeflerini, bölümün her bir ana bölümünü açan mini bölüm haritalarını, her bir ana bölümün sonunda **Gözden Geçir, Bağlantı Kur ve Yansıt** ve sonunda bölüm özetini birbirine bağlar.

Öğrenme sistemi, öğrencinin önündeki temel fikirleri bölümün başından sonuna kadar tutar. Her bölümün ana başlıkları, bölüm açılış formasyonunda sunulan öğrenme hedeflerine karşılık gelmektedir. Öğrenme hedefleriyle bağlantılı mini-bölüm haritaları, bölümdeki her ana bölümün başında sunulmaktadır.

Daha sonra, bir bölümün her bir ana bölümünün sonunda, öğrencilerden bölümdeki ana konuları gözden geçirmelerini, bu konuları mevcut bilgilerle ilişkilendirmelerini ve yaşam boyunca kendi kişisel yolculuklarıyla öğrendiklerini ilişkilendirmelerini isteyen **Gözden Geçir, Bağlantı Kur ve Yansıt**'ta öğrenme hedefi tekrarlanır. Bölümün sonunda **yer alan Öğrenme Hedeflerinize Ulaşın**, öğrencileri bölümün başındaki bölüm ana hatları / öğrenme hedefleri ve her ana kısmın sonundaki **Gözden Geçir, Bağlantı Kur ve Yansıt** materyali ile bağlantı kurarak işaretli bölüm boyunca yönlendirir.